

DE WITTE VOS

Kat-en-muisspel in de Kempen

De Witte Vos is onderdeel van de Sagen & Legenden Routes

Spannende fiets- en wandelroutes in Brabant

— 28 km & 25 km fietsroute in de omgeving van Reusel —

DE WITTE VOS

Al generaties lang doen in Reusel en omstreken verhalen de ronde over legendarische smokkelaars. Zij bedachten talloze listen om met hun vracht de grens over te steken. Maar geen van hen was zo sluw en berucht als de 'Witte Vos', de ambachtsman die de grenswachten keer op keer te slim af was. Ga je mee op smokkelpad?

In Brabant leven de sagen en legenden voort. Fiets- en wandelroutes leiden je langs de meest indrukwekkende plekjes waar de verhalen tot leven komen. De 'Witte Vos' fietsroute is een route van 53 km, bestaande uit een noordelijke lus (28 km) en een zuidelijke lus (25 km), in de omgeving van Reusel.

DE WITTE VOS

Kat-en-muisspel in de Kempen

Begin 20e eeuw leefden de inwoners van Reusel en omstreken in grote armoede. Er was een groot tekort aan alles. Om toch geld te kunnen verdienen voor hun gezinnen, begonnen de Reuselnaren met 'smokkelen'. 's Nachts staken ze stiekem de Belgische grens over met allerlei Nederlandse goederen, die ze in België voor veel hogere prijzen verkochten. En andersom.

Een ambachtsman werkt hard in de Karel 1 Sigarenfabriek in het Kempische grensdorp Reusel (10). Maar zijn baas zegt: "Sorry jongen, het gaat slecht met de zaak. Er is een groot tekort aan grondstoffen. Ik moet je laten gaan." Na zijn ontslag komt de ambachtsman radeloos thuis. "Hoe moet ik mijn gezin nu onderhouden?" Hij ziet maar één optie. "Ik begin met smokkelen." Voorzichtig verstopt hij een eerste doosje sigaren onder zijn kleren. Dan loopt hij zenuwachtig naar het tramstation (1). Hier gaat voedsel, vee en materiaal de Belgische grens (9) over. "Als het me lukt om dit doosje over de grens te smokkelen, lukt het me vast ook met grotere spullen!" Zijn vrouw lacht: "Je bent zo sluw als een vos."

Binnen de kortste keren staat de ambachtsman bekend als de 'Witte Vos.' Bij het douanekantoor groet hij vriendelijk de wachthoudende commiezen, zoals grenswachten in die tijd heetten. "Goedemiddag heren, lekker weertje vandaag hè!" Al kletsend kuiert de Witte Vos de grens over. "Wat een makkie! Dat ga ik grootser aanpakken." Hij koopt wat tabak bij vrienden van de sigarenfabriek. Elke dag een beetje meer. Totdat hij genoeg heeft om de grens over te smokkelen. Snel verbergt hij de lading tabak onder de stilstaande Vlaamse tramstellen, tussen de wielen. Vlakbij het douanekantoor. De tram vol tabak rijdt vrolijk België binnen, en de Witte Vos loopt er lachend achteraan.

Het smokkelen loopt op rolletjes. Totdat er op een dag een zak tabak uit de tram valt. De hoofdcommies ziet het en gaat op onderzoek uit. "Wat zit daar nu tussen die wielen? Kom mannen, doorzoek dat tramstel eens!" En wat vinden ze daar? Een tram vol tabak! De Witte Vos vlucht natuurgebied Het Beleven (3) in. Hij moet op zoek naar een nieuwe grensovergang en een nieuwe verstoppplaats. Maar geen paniek, want de smokkelaar heeft al weer een nieuwe list bedacht...

Bij Grenspaal 204 (4) probeert hij het opnieuw. Niet met tabak, maar met Kwatta: Belgisch-Nederlandse chocolade. De repen verstopt hij in holle broden. In ieder brood 500 gram Kwatta. "Jackpot!", denkt de Witte Vos. Met een kar vol brood wandelt hij naar de grens. Een commies houdt hem tegen en schampert: "Dit trucje ken ik al." De commies pakt een mes en snijdt een van de broden open. "Pats!" Daar valt een reep Kwatta op de grond.

De commies grijnst. “Die reep is dus voor mij?” “Ja hoor”, antwoordt de Witte Vos. “Maar alleen als je het niet doorvertelt.” Zo gezegd, zo gedaan en de Witte Vos smokkelt zonder problemen een maand lang Kwatta. 99 repen voor België en één reep voor de commies. Totdat de corrupte commies met een mond vol chocolade betrapt en ontslagen wordt. De Witte Vos komt er met een waarschuwing van af. Hij stopt zijn Kwatta-missie en zet zijn zinnen op het smokkelen van boter. Want boter is het perfecte smokkelproduct! De boterprijzen liggen in België een stuk hoger dan in Nederland. Vooral de boter van het boterfabriekje in Reusel, geroemd om de fluweelzachte smaak, is gewild en levert extra veel geld op.

Bij het boterfabriekje koopt de Witte Vos goedkope pakjes boter. Die verstopt hij in één van de vele schuilhutten (5) in het bos. Hij trekt een dikke jas aan, verstopt de boter eronder en wandelt de grens over. Het gaat een paar keer goed, totdat een commies zich afvraagt: “Zo’n dikke jas, met dit warme weer?” Hij pakt de Witte Vos bij zijn kraag en zet hem naast de kachel. De boter smelt, maar de Witte Vos bekent niet. “Die boter is voor vrienden. Niks aan de hand!”

Hierna besluit de Witte Vos om nog één keer groots uit te pakken. Als hij één volle vrachtwagentruck met Reuselse boter de grens over weet te krijgen, verdient hij zo veel dat hij kan stoppen met smokkelen! Hij bedenkt een meesterlijke list. In het holst van de nacht breekt hij in het boterfabriekje in. Hij steelt er een gigantische partij papieren wikkels, bedoeld voor de pakjes Reuselse boter. De boterwikkels neemt hij mee over de grens.

Diep in de Belgische bossen heeft de Witte Vos een vrachtwagen vol met oude bakstenen verscholen. Stuk voor stuk pakt hij de bakstenen in met de wikkels van de gestolen boter. En daarmee rijdt hij probleemloos naar zijn Vlaamse afnemers. Zonder aarzelen kopen ze dozen vol met bakstenen, gehuld in boterwikkels. Tegen de tijd dat ze het bedrog inzien, is de smokkelaar al lang gevlogen. Zijn ultieme list is geklaard. Duizenden kilo’s aan oude bakstenen heeft hij verkocht als dure, fluweelzachte Reuselse boter. Niemand heeft sindsdien nog gehoord van de Witte Vos, die nimmer werd gepakt.

ROUTEGEGEVENS

Totale route: 28 km & 25 km

S Start- en eindpunt

Natuurpoort de Brandtoren

Burgemeester Willekenslaan 4

5541 NA Reusel

KNOOPPUNTEN

14 – 79 – 60 – 56 – 77 – 96 – 94 – 76 – 97 –

78 – 91 – 14 – 15 – 92 – 17 – 77 – 22 – 18 –

16 – 02 – 15 – 14

LEGENDA BEZIENSWAARDIGHEDEN

- 1 Tramremise
- 2 Grenscafé Smokkelmuseum
- 3 Natuurgebied Het Beleven
- 4 Grenspaal
- 5 Schuilhut
- 6 Uitkijktoren
- 7 Grenspost met wachtershuisje
- 8 Abdij van Postel
- 9 Grensovergang NL-BE
- 10 Sigarenfabriek

— Stap eens van de fiets en ontdek... —

Op deze fietsroute ontdek je het Reuselse grensgebied met prachtige natuur, gastvrije horeca en een rijk smokkelverleden, waarvan je de sporen nog terugziet in het landschap.

Je start de route bij Natuurpoort de Brandtoren, een heerlijke plek aan de rand van het bos met uitnodigend terras. Hier vind je ook uitkijktoren 'De Nieuwe Brandtoren', die deel uitmaakt van Outdoor Park Reusel. Vanaf 25 meter hoogte kun je het grensgebied alvast uitstekend verkennen. Heb je de Belgische grens al in het vizier? Spring daarna op je fiets en verken de bossen waar vroeger smokkelaars hun heimelijke activiteiten uitvoerden. Speur onderweg naar grenspalen en stap af voor een wandeling door de schitterende natuurgebieden aan de fietsroute, zoals vogelparadijs het Beleven en de stuifduinen bij het Zwartven. Op de zuidelijke lus van de route fiets je langs de 'Dodendraad' met schildwachthuisje. Hier krijg je een indruk van de elektrische draadversperring die tijdens WOI door dit gebied liep.

Onderweg zijn volop gelegenheden om even uit te blazen, bijvoorbeeld in de charmante dorpskernen van Hooge en Lage Mierde. Of wat dacht je van het bosrijke, Belgische plaatsje Postel met zijn indrukwekkende abdij. Na alle inspanning is het tijd voor gezelligheid in het bruisende centrum van Reusel. De vele boetiekjes en gastvrije cafés, restaurants en terrassen wachten er uitnodigend op je!

Kijk voor meer informatie op visitreuseldemierden.nl. Hier vind je alle eet- en drinklocaties, overnachtingsadressen én tips voor een fantastisch dagje uit in Reusel en omgeving.

FIETSKNOOPPUNTEN

Volg de route van knooppunt naar knooppunt via de herkenbare fietsknooppuntborden. Je fietst eenvoudigweg van nummer naar nummer. Op bordjes die langs de kant van de weg staan, vind je de cijfers van de knooppunten. Pijlen wijzen je vervolgens de weg naar het door jou gekozen nummer.